

Bodó Márta

A herendi helye

Belépek az ajtón, megfordulok, és leteszem a cekkert, míg gondosan ráfordítom a zárat. A múltkoriban, amikor vásárolni mentem, nyitva felejtettem, s a hónapokig kuporgatott, külön borítékokba rendezett, félretett, megspórolt nyugdíjam mind eltűnt. Pedig mennyit ügyeskedtem, hogy egyik hónapról a másikra maradjon!

Orsikára gondoltam, angyali szőke fejére, amint lesi az ablakból, mikor érek már haza. Orsikára, aki nálam írta a leckéjét, nálam volt egész hétvégén, míg a szülei kirándultak vagy buliztak. Orsikára, aki érettségi előtt rászoktatott, hogy Hellót és Hi-t köszönjek, mert ő angol nyelvvizsgára készült, velem gyakorolta a kiejtést. Sokat nem értettem a mondataiból, nagyon furcsán csengett minden, amit szólt, sokszor kiöltötte a nyelvét, vagy tekergette a szájában, nem tudom, mit szeret azon. De Orsika imádkozta az angolt, én pedig még azután is, évekig, míg hívott, míg hívni tudott, szorgalmasan és vidáman daloltam neki a telefonba a sok Hellót meg Hi-t. Ám idővel a hívások ritkultak, el is maradtak. Amikor a fiam, Orsika apja meghalt, betoppant az unokám. Rövid, fekete farmerszoknyácskában jött, a haja pedig már nem az angyali szőke volt: égővörösre festette, mint a körmeit. Kerekeken guruló bőröndöt húzott. Puhán járt, mint egy róka, úgy osont. Eltemettük az apját, s ő szinte észrevétlenül, ahogy érkezett, el is tűnt. Utána maradt a csend, az űr, a kuporgatás. Tompa voltam, fáradt, csak a reggeli bevásárló körút s az esti kenyérrágcsálás szegélyezte a napokat.

Ledőlök, hiszen nem bírok sokáig állni. Nicsak, hová lett a dívány? Üres a fal, a ruhásszekrény is hiányzik. A könyvespolcon egyetlen könyv sincs, csak a porcsík mutatja, hol húzták le gondos kezek az egész sort. Az ajtóhoz lépek, lenyomom a kilincset, de zárva. Hol jöttek be? Hogy vittek el ennyi mindent? Meny-

nyi ideig hiányoztam? Nem érzem a tompa fáradságot, mégsem emlékszem, egyszerűen nem tudom felidézni, mikor mentem el itthonról, hová, hogyan, mennyi idő telt el azóta.

Megreccsen a padló. A belső szobából, ahol a férjem meghalt, ahová én hetente egyszer megyek, hogy megigazítsam a takarót, léptek hallatszanak. Kijön egy fiatal férfi, utána egy nő. Jönnek-mennek. Rájuk szólok, kik ők és mit keresnek a lakásban. Nevetgélve lépnek tovább. Felemelem a hangom, kiabálok. Semmi. Ennyire nem lehetnek gonoszak! Semmibe vesznek. Kimegyek a lépcsőházba, ott kiabálok. Senki nem felel. Hallom, ahogy a hang kijön a torkomon, kicsit rekedtes, de erős. Lebotorkálok egy emeletet, a kedves fiatalasszonyhoz kopogok be, aki mindig segít. Hiába verem az ajtót, semmi, a kutya sem vakkant, pedig ő mindig megugatja a hangoskodást. Végre nyílik az ajtó, kilép Marika. Rám se néz. Megszólítom. Megérintem a karját. Elmegy mellettem, le a lépcsőn, ki a kapun. Állok értetlenül. Visszamegyek a lakásba. A nevetgélő fiatalok a konyhában kávéfőzők. Ez a kávéfőző ismeretlen, nem az enyém! Mikor, honnan került ide? Ők hozták? De mikor? Nem szólok, csak állok az ajtóban, nézem őket szótlánul. Annyira elmerülök a látványban, hogy észre sem veszem, már nem a konyhában, hanem a nagyszoba székein ülnek, tovább nevetgélnek, most már iszogatva a kávéfőzőt a csakis ünnepkor használt herendi porcelánkészlet darabjaiból. Mikor mentek be? Hogy fértek el mellettem – félre nem álltam, el nem löktek?!

Rájuk kiáltok, a herendit nem használjuk hétköznap!, azt csak is én adogathatom ki, azonnal tegyék vissza, még kicsorbítják, elrepednek a kényes csészék, tányérek, Orsika öröksége. Kiáltok, de most magam sem hallom a hangom. A torkomra szorítom a kezem... Szorítanám... Levegőt markolok. Mindjárt a falnak csapódik a kezem, gondolom. A fal nem állítja meg, a karom áthalad rajta. A másik szobában állok, a kishálószobában, ahonnan a fiatal pár előlépkedett, a saját kishálószobámban, ahol a férjem az utolsó hónapjait töltötte, ahol meghalt, ahol mindig lehúzva tartom a rolót – őt zavarta, s mióta elvitték innen, rá való tekintettel nem

engedem be a napot. Őt az utolsó időben sértette a fény, ami most valósággal árad a tárva-nyitva álló ablakon. A friss, reggeli szélben meg-megmozdul a függöny. Keményített, hófehér függöny van az ablak előtt, félig elhúzva. Az ágyon szétdobálva az ágynemű, valami furcsa, fényes szatén, síkos, erős kék színű, zöld csíkokkal! Honnan került ez ide? Behajtom az ablakot, zajos az utca, nem szeretem, ha a túlközlő járművek idegességet hoznak a lakásba. Fogom a kilincset, nem mozdul az ablak. Jobban megnézem: nem látom az ujjaim. Pedig milyen erősen markolom!

Nem emlékszem, mikor mentem el, nem tudom, mennyit lehettem oda. Bevásárolni voltam, hiszen hallottam, ahogy lekoppant a cekker az ajtó mellett a cementre, amikor a zárral bíbelődtem. Azóta történnek ezek a furcsa, megmagyarázhatatlan dolgok velem. A lakásban meg ismeretlenek járnak-kelnek, babrálnak a dolgaimmal. Az én dolgaimmal, amelyekre annyira vigyáztam, hogy alig használtam, mert azt akarom, hogy Orsikának maradjon minden, ami szép, régi, értékes. Orsikának... A szőke fürtös, gurgulázó Orsika mellett most puha talpakon beoson a képbe a lángoló fürtű-körmű Orsika. Ez az Orsika kezébe veszi majd a herendit? Ezt nem lehet ám mosogatógépbe csapni, kézzel is csak óvatosan lötybölve szabad mosni. Orsika nem vigyáz majd a porcelánra, Orsikát nem érdekli, ami régi – villan belém. De ha én ezt tudom, márpedig világosan látom magam előtt, miért rágom mégis a száraz kenyeret, miért kuporgatok, tartogatok, kímélek damasztabroszt, vászonlepedőt?! Amikor ágyneműt húzok, megtapogatom az újat, a sose használtat, aztán fekszem a lyukason. Orsika is ilyen síkos szatén-ágyneműt használ, ezt most világosan tudom, nem keményíti ő a frissen lakkozott körmeivel a dédanyám vásznát!

Mi van ma velem? Felkavart ez a fiatal pár itt, a lakásban, a furnéros bútor hiánya, az elhúzott roló, a beáradó friss levegő, az utca zaja... Végigsimítok a ruhámon. Az alakom mintha kitelt volna, mi ez? Lenézek: a pulóver alatt már régen lötyyedten lógó mellem helyett feszes dombokat látok. Mint lánykoromban. Mi történik itt? Ez lenne az aggkori szenilitás? Álmodom – ébren? Hallucinálok? Elájultam?

Meghaltam?

Régóta állok az ablaknál, kezemben a kilincs, az előbb eltűnt a kezem, most viszont látom a görcsösen kulcsolódó ujjakat. A semmit markolásszák erőszakosan, kitartóan. Ilyen voltam egész életemben, erőszakos, kitartó, görcsös. Ragaszkodtam foggal-körömmel minden morzsához, minden folthoz, minden elképzeléshez. Gondosan ápoltam a férjem, megszállottan, mintha ettől függne, hogy életben marad-e. De elment, kicsúszott a gondosan ápoló, görcsösen marasztaló karjaim közül. Ahogy a fiam is. Mintha csak kergette, pusztította volna magát, minél jobban féltettem, annál jobban siettette a halált. Orsika meg... A huzattól óvtam, nehogy tüdőbajos legyen. A kakaóját megsűrtem, hogy ne legyen csomós, az ételét fűjogattam, nehogy megégesse a kis száját. Orsika elillant, egy pillanat alatt, ahogy leérettségizett, messzire költözött, vendégmunkára ment, külföldre, ahol angolul beszélget, nem tervez hazajönni. Neki szántam a hajlékomat, miatta tartottam meg a nagy, háromszobás lakást a férjem halála után is, pedig takarításra alig futotta az erőmből. Erőszakkal, görcsösen, de kiegyenesedve léptem ki az ajtón. Amikor már így se ment, asszonyt fizettem, hogy tisztán tartson mindent, hogy Orsika rendben találja majd az örökségét. Én meg szopogattam a száraz kenyeret, erőnek erejével megmásztam a három emeletet minden áldott nap kétszer.

Nem tartozom már ide. Orsikának nem, ezeknek, idegeneknek kell az örökség. Már ami. Válogatnak, átalakítanak. A herendinek helyet találtak.

Görcsösen ragaszkodom – kierőszakoltam ezt a hazajövetelt. A kilincsről lecsúszik, a falon áthatol a kezem. Emlékként se vagyok itt itthon.